

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЮРИДИЧНОГО ДІЛОВОДСТВА: ВИКЛИКИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ТА ЗАХИСТУ ДАНИХ

Степаненко Н.В.,

доктор філософії в галузі права, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Університету економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: nataliasv@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6216-2206>

Лебедь М.О.,

Університету економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: LebedM@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1455-043X>

DIGITALIZATION OF LEGAL RECORDS MANAGEMENT: CHALLENGES OF ELECTRONIC DOCUMENT FLOW AND DATA PROTECTION

Stepanenko N.V.,

PhD in law, associate Professor of the Department
of Theory and History of the State and Law of «KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: nataliasv@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6216-2206>

Lebed M.O.,

«KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: LebedM@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1455-043X>

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз процесу цифровізації юридичного діловодства в Україні, розглянуто правові, технічні та організаційні аспекти впровадження електронного документообігу. Визначено, що перехід на електронний формат документообігу є частиною національної стратегії з подолання бюрократичних бар'єрів, зменшення корупційних ризиків і підвищення ефективності управління. Особлива увага приділяється правовому статусу електронного документа та ролі кваліфікованого електронного підпису (КЕП), який надає документу повну юридичну силу. На підставі аналізу судової практики доведено, що використання простого чи удосконаленого електронного підпису (УЕП, ПЕП) може створювати додаткові правові ризики.

Розглянуто проблему довгострокового зберігання електронних документів та необхідність використання спеціалізованих архівних рішень, що відповідають ДСТУ та забезпечують збереження міток часу й сертифікатів підпису. Висвітлено питання кібербезпеки, включно з необхідністю впровадження сучасних криптографічних протоколів, двофакторної аутентифікації, VPN-з'єднань, внутрішніх регламентів доступу та регулярних аудитів.

З огляду на євроінтеграційний курс України, акцентовано увагу на гармонізації національного законодавства з регламентом eIDAS ЄС, що забезпечить взаємне визнання електронних підписів та сприятиме міжнародній співпраці.

Окремо розглянуто людський фактор як вагомий бар'єр цифровізації: психологічний опір, відсутність довіри та недостатній рівень цифрової грамотності. Запропоновано комплексного підходу, що включає не лише технічні інновації, але й освітні програми, правові зміни та організаційні заходи.

Результати дослідження можуть бути використані органами державної влади, юридичними департаментами підприємств, адвокатськими об'єднаннями та ІТ-компаніями, що спеціалізуються на розробці рішень для електронного документообігу.

Ключові слова: цифровізація, юридичне діловодство, електронний документообіг, кваліфікований

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the process of digitization of legal document management in Ukraine and examines the legal, technical, and organizational aspects of implementing electronic document management. It is determined that the transition to electronic document management is part of the national strategy to overcome bureaucratic barriers, reduce corruption risks, and improve management efficiency. Particular attention is paid to the legal status of electronic documents and the role of qualified electronic signatures (QES), which give documents full legal force. Based on an analysis of court practice, it has been proven that the use of simple or advanced electronic signatures (AES, AES) can create additional legal risks.

The problem of long-term storage of electronic documents and the need to use specialized archiving solutions that comply with DSTU and ensure the preservation of time stamps and signature certificates are considered. Cybersecurity issues are highlighted, including the need to implement modern cryptographic protocols, two-factor authentication, VPN connections, internal access regulations, and regular audits.

Given Ukraine's European integration course, emphasis is placed on harmonizing national legislation with the EU's eIDAS Regulation, which will ensure mutual recognition of electronic signatures and promote international cooperation.

The human factor is considered separately as a significant barrier to digitalization: psychological resistance, lack of trust, and insufficient digital literacy. A comprehensive approach is proposed, including not only technical innovations but also educational programs, legal changes, and organizational measures.

The results of the study can be used by government agencies, corporate legal departments, law firms, and IT companies specializing in the development of solutions for electronic document management.

Keywords: digitization, legal record keeping, electronic document management, qualified electronic signature (QES), electronic archive, cybersecurity, personal data protection.

Formulas: 0; fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 19.

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрова трансформація стає ключовим фактором розвитку економіки та державного управління. Проте сфера юридичного діловодства в Україні, незважаючи на наявність відповідної законодавчої бази, стикається з низкою перешкод, які уповільнюють впровадження електронного документообігу. Серед них правова невизначеність щодо використання різних видів електронного підпису, відсутність стандартизованих рішень для довгострокового зберігання документів, зростання кіберзагроз та недостатній рівень готовності користувачів до роботи в цифровому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань електронного документообігу та цифровізації юридичних процесів представлені у працях українських і зарубіжних науковців, зокрема у роботах: Вітвіцький С. С., Мердова О. М., Петришин Л. П., Сахно А. П., Хозлу І. К., Брюховецька Н. Ю., Черних О. В. та інших. Автори аналізують правові, технічні та організаційні аспекти електронного документообігу, зокрема проблеми стандартизації електронних підписів, довгострокового зберігання документів, кібербезпеки та подолання людського фактора.

Законодавче забезпечення цифровізації

юридичного діловодства в Україні визначається, зокрема, Конституцією України, Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг», Законом України «Про електронні довірчі послуги», а також нормативними документами Кабінету Міністрів України.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Недостатньо опрацьованими залишаються питання гармонізації українського законодавства з європейським у сфері довірчих послуг, стандартизації процесів довгострокового зберігання електронних документів, комплексного захисту від кіберзагроз, а також методів подолання людського фактору як бар'єра цифровізації.

Метою дослідження є комплексний аналіз правових, технічних, організаційних та психологічних аспектів цифровізації юридичного діловодства в Україні та формування рекомендацій для ефективного впровадження електронного документообігу відповідно до міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація у XXI столітті перестала бути факультативним елементом розвитку й перетворилася на ключовий імператив, що визначає конкурентоспроможність як держав, так і окремих організацій. Якщо ще кілька десятиліть тому цифрові технології використовувалися переважно як допоміжний

інструмент оптимізації окремих процесів, то сьогодні вони стали основою соціальних комунікацій, державного управління, бізнесових стратегій та правового регулювання.

В Україні цей процес має чітке нормативно-правове підґрунтя. Конституція України у статті 3 закріплює, що головним обов'язком держави є утвердження і забезпечення прав і свобод людини, а стаття 32 гарантує право особи на захист інформації про неї, що безпосередньо пов'язано з побудовою ефективної цифрової інфраструктури. У свою чергу стаття 17 Основного Закону визначає інформаційну безпеку як один із ключових напрямів забезпечення національної безпеки, що робить цифровізацію не лише інструментом модернізації, а й елементом державної стратегії [1].

На сучасному етапі ключовим програмним документом стала Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, яка визначає цифрову трансформацію основним фактором соціально-економічного зростання. Вона передбачає впровадження цифрових технологій у всі сфери життєдіяльності, зокрема освіти, охорону здоров'я, правосуддя, державне управління та юридичне діловодство [2]. Цей підхід корелює зі Стратегією цифрової трансформації України, ухваленою Кабінетом Міністрів України, а також із планом інтеграції цифрових рішень у процес євроінтеграції нашої держави.

Окремої уваги заслуговує розвиток екосистеми «Дія», яка стала унікальним прикладом побудови цифрової держави. Завдяки їй громадяни України отримали можливість користуватися електронними документами, підписувати договори за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), отримувати адміністративні послуги дистанційно та взаємодіяти з органами державної влади без необхідності фізичної присутності. Це не лише спрощує доступ до публічних сервісів, а й формує нову правову культуру, у якій електронний документ розглядається як повноцінний юридичний інструмент [7].

Важливим є й той факт, що цифровізація у сфері юридичного діловодства спрямована на зменшення бюрократичних бар'єрів, мінімізацію корупційних ризиків,

прискорення обміну правовою інформацією та підвищення прозорості державного управління. Перехід на електронний документообіг, закріплений у Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг», став частиною комплексної державної політики цифрової трансформації.

Базовим актом, що регулює сферу електронних документів, є Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 року. Він визначає електронний документ як документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа. Важливо, що цей закон закріплює принцип юридичної рівності паперового та електронного документа за умови наявності електронного підпису [3].

Справжній прорив у практичному застосуванні електронних документів забезпечив Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 5 жовтня 2017 року, який імплементував у національне право положення європейського Регламенту eIDAS. Він закріпив правові засади використання кваліфікованого електронного підпису (КЕП), кваліфікованої електронної печатки та електронної мітки часу. КЕП, що базується на сертифікаті акредитованого центру сертифікації ключів, прирівнюється до власноручного підпису та гарантує автентичність, цілісність і невідворотність електронного документа [4].

Практичне значення КЕП підтверджує не судовою практикою. Зокрема, Верховний Суд у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що електронні документи, підписані КЕП, є належними та допустимими доказами (наприклад, у постанові від 28 грудня 2019 року у справі № 922/788/19 зазначено, що роздруківка електронного листування без електронного підпису не може вважатися належним письмовим доказом, оскільки неможливо ідентифікувати відправника та забезпечити захист змісту документа від внесення правок). Це означає, що сторони можуть укладати договори, подавати фінансову чи податкову звітність, здійснювати процесуальні дії в електронній формі без ризику втрати юридичної сили таких

документів [8].

Натомість простий електронний підпис (ПЕП) або удосконалений електронний підпис (УЕП) мають значні обмеження. Хоча закон дозволяє їх використання, однак у випадках спорів суди часто вимагають додаткових доказів для підтвердження автентичності підписанта. Це створює правову невизначеність та може призводити до затягування розгляду справ. Наприклад, у господарських процесах, коли сторони домовилися застосовувати УЕП, суди нерідко зобов'язують учасників надати додаткові докази ідентифікації особи, що зменшує ефективність та підриває довіру до такого інструменту.

В Україні формується дворівнева система правового регулювання електронних документів: з одного боку, КЕП забезпечує найвищий рівень довіри та повну юридичну силу документів, з іншого ПЕП та УЕП залишаються допустимими лише у сферах, де не вимагається особливого рівня безпеки й ідентифікації. Проблема вдосконалення законодавства у цій сфері полягає у необхідності мінімізувати правові прогалини та забезпечити чітку регламентацію використання різних видів електронних підписів, що стане запорукою більшої стабільності судової практики та довіри до електронного документообігу [9].

Як зазначають Вітвіцький С.С., Мердова О.М., Петришин Л.П., Сахно А.П. та Хозлу І.К. однією з найбільш складних і водночас фундаментальних проблем, які виникають у процесі цифровізації юридичного діловодства, є питання довгострокового зберігання електронних документів. Якщо для паперових носіїв збереження автентичності полягає переважно у фізичній охороні документів та дотриманні умов архівування, то для цифрових даних ситуація є набагато складнішою. Тут важливо не лише зберегти файл як такий, але й підтвердити його цілісність та автентичність протягом десятків років [10, с. 100].

Українське законодавство прямо вказує на необхідність забезпечення довготривалої юридичної сили електронних документів. Відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», електронний документ

повинен зберігатися у такій формі, яка гарантує можливість підтвердження його автентичності та цілісності незалежно від строку зберігання. Це положення набуває особливого значення у сфері публічного управління, судочинства, податкової звітності та корпоративного документообігу, де документи повинні зберігатися протягом 5, 10, а подекуди й 75 років [3].

Важливим аспектом є не лише збереження самого файлу, але й супровідної інформації, що підтверджує його правову силу. Йдеться насамперед про чинні на момент підписання сертифікати кваліфікованого електронного підпису (КЕП), а також про мітки часу (timestamp), які засвідчують момент створення та підписання документа. У разі втрати цих атрибутів виникає серйозний ризик того, що документ буде визнано недійсним або таким, що не має належної доказової сили в суді чи перед контролюючими органами. Таким чином, електронний архів повинен містити не лише самі документи, але й усю пов'язану з ними метайнформацію.

У практичному вимірі це означає необхідність використання спеціалізованих систем електронного архівування. В Україні чинним орієнтиром у цій сфері виступає національний стандарт ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів», який передбачає правила оформлення та зберігання електронних документів. Важливим є також дотримання міжнародних стандартів, зокрема ISO 14721 (Open Archival Information System – OAIS), що регламентує процеси створення та підтримки електронних архівів [11].

Сучасною практикою, яка мінімізує ризики втрати даних, є політика так званого «подвійного зберігання». Вона передбачає комбіноване використання локальних серверів (on-premise), що забезпечують контроль безпосередньо в межах організації, та сертифікованих хмарних сховищ, які відповідають вимогам кіберзахисту та зберігають резервні копії. Такий підхід дозволяє досягти балансу між безпекою і зручністю: у разі технічних збоїв на локальному рівні документи зберігаються у хмарному архіві, і навпаки.

З огляду на виклики часу, довгострокове зберігання електронних документів стає не лише технічною чи організаційною проблемою, а й юридичною гарантією стабільності правових відносин. Адже електронний документ, втративши можливість підтвердити свою справжність, перетворюється на звичайний файл без жодної доказової сили. Саме тому питання створення надійної інфраструктури електронних архівів має бути одним із пріоритетних напрямів державної політики цифрової трансформації, а також внутрішньої політики підприємств, юридичних департаментів та адвокатських об'єднань.

Питання кібербезпеки та захисту інформації в системі електронного документообігу є одним із найважливіших напрямів, адже від надійності таких механізмів залежить не лише збереження даних, а й рівень довіри суспільства та бізнесу до цифрових сервісів. Перехід на електронні документи значно підвищує ефективність управління та швидкість комунікацій, однак водночас створює новий спектр загроз, серед яких несанкціонований доступ, підробка цифрових підписів, витік конфіденційної інформації, цілеспрямовані кібератаки на інформаційні системи державних органів та приватних компаній. З огляду на це, питання безпеки в електронному документообігу не можна розглядати як другорядне воно є базовим чинником забезпечення юридичної сили та практичної цінності електронних документів.

Українське законодавство покладає обов'язок на суб'єктів господарювання та органи влади створювати належні умови для захисту інформаційних систем. Зокрема, Закон України «Про захист персональних даних» передбачає, що володільці баз даних повинні застосовувати комплексні технічні та організаційні заходи, аби унеможливити незаконну обробку та поширення персональної інформації [12]. Такі вимоги корелюють із положеннями Закону України «Про інформацію» [13] та «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [14], які встановлюють стандарти у сфері захисту державних інформаційних ресурсів і критичної інфраструктури.

На практиці це означає впровадження багаторівневих моделей кіберзахисту:

використання сучасних криптографічних протоколів, кваліфікованих електронних підписів, дво- чи навіть багатофакторної аутентифікації користувачів, захищених каналів зв'язку (VPN), а також систем управління правами доступу. Не менш важливою є організація внутрішнього контролю: фіксація дій користувачів, ведення журналів аудиту, постійний моніторинг інформаційних потоків і своєчасне реагування на підозрілі активності.

Брюховецька Н. Ю. та Черних О. В. наголошують, що міжнародний та національний досвід свідчить, що технічних заходів недостатньо без формування культури кібербезпеки всередині організації. Тому поряд із технічним захистом усе більшої ваги набувають організаційні механізми: розробка внутрішніх регламентів із безпечної роботи з документами, регулярні тренінги для працівників, практикування симуляційних атак (так званий *penetration testing*) для перевірки готовності персоналу та системи в цілому до можливих загроз [15, с. 127].

Європейський вектор розвитку України визначає необхідність гармонізації національної правової системи з нормативними актами Європейського Союзу, зокрема в сфері цифрової трансформації та електронного документообігу. Одним із ключових документів у цій площині є Регламент ЄС №910/2014 (eIDAS), який встановлює єдині правила щодо електронної ідентифікації, аутентифікації та довірчих послуг у країнах-членах ЄС. Його головна мета полягає у створенні єдиного цифрового простору довіри, де електронні підписи, печатки, сертифікати та мітки часу визнаються всіма учасниками без потреби у додатковій легалізації чи підтвердженні [16].

Для України імплементація положень eIDAS має подвійне значення. З одного боку, це відкриває можливість повноцінної участі у внутрішньому цифровому ринку ЄС, що значно спрощує економічну та правову взаємодію. Наприклад, укладання контрактів між українськими та європейськими компаніями може здійснюватися виключно в електронній формі, без необхідності додаткового паперового дублювання чи консульських засвідчень. Це не лише скорочує часові витрати, а й мінімізує бюрократичні бар'єри. З іншого боку, гармонізація забезпечує

визнання українських електронних підписів та довірчих послуг у країнах ЄС, що створює передумови для підвищення довіри іноземних партнерів до українських інституцій та бізнесу.

Україна вже зробила суттєві кроки у цьому напрямі. Національні кваліфіковані електронні підписи (КЕП) технічно відповідають криптографічним вимогам, передбаченим eIDAS. Однак для повної інтеграції необхідно досягти офіційного визнання українських акредитованих центрів сертифікації ключів на рівні ЄС. Це потребує внесення змін у чинне законодавство України, зокрема в закони «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги», а також укладання відповідних міжнародних угод. Крім того, важливим є створення механізмів взаємного нагляду та аудиту між українськими й європейськими регуляторами у сфері довірчих послуг [17].

У стратегічній перспективі гармонізація із eIDAS має не лише правове, а й політичне значення. Вона демонструє готовність України до інтеграції в цифровий європейський простір, сприяє реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і водночас зміцнює позиції країни в глобальній економіці. Адже визнання електронних документів на рівні ЄС фактично означає їх визнання в усьому світі, де стандарти ЄС виступають орієнтиром для інших держав. Адаптація до регламенту eIDAS – це не лише технічне чи правове завдання, а комплексна умова інтеграції України до спільного європейського ринку.

Попри розвиток технологій і вдосконалення законодавчої бази, одним із найбільш стійких бар'єрів для впровадження електронного документообігу залишається людський фактор. Проблема полягає не стільки у відсутності технічних можливостей чи правового підґрунтя, скільки у психологічних бар'єрах і консервативному ставленні частини суспільства до цифрових інновацій.

Найбільш відчутними ці бар'єри є серед співробітників старшого покоління, які звикли працювати з паперовими носіями і часто сприймають електронний підпис як менш надійний. Скепсис посилюється недостатнім рівнем обізнаності про

правовий статус електронних документів та відсутністю практичних навичок роботи з відповідними системами. В окремих випадках це призводить до саботажу процесів цифровізації, затримок у документообігу та навіть до вимоги дублювати електронні документи паперовими, що нівелює переваги цифрових рішень [18].

Для подолання цього бар'єра необхідні системні програми навчання та підвищення кваліфікації. Йдеться не лише про формальне інструктажне ознайомлення, а про повноцінні освітні курси, які пояснюють правові гарантії електронних документів, демонструють успішні приклади їхнього використання в судах, бізнесі чи державному управлінні, а також розкривають економічні вигоди цифрових технологій. Важливим елементом є практична апробація: симуляційні вправи, тренінги з електронного підпису, робота з реальними кейсами.

Окрему роль відіграє формування нової правової культури, яка орієнтована на довіру до електронних технологій. Якщо раніше символом надійності був підпис «синьою ручкою» та мокра печатка, то нині таким символом має стати кваліфікований електронний підпис, захищений криптографічними протоколами. Зміна світоглядної парадигми відбувається поступово, але саме від цього залежить успішність цифрової трансформації в Україні.

Людський фактор залишається чи не найважливішим чинником, який визначає реальну ефективність електронного документообігу. Подолати його можна лише через поєднання освітніх ініціатив, державної інформаційної політики та внутрішніх програм організацій. У перспективі це сприятиме не лише технічному, а й культурному переходу України до цифрового суспільства, де електронні документи будуть сприйматися як природна та надійна форма правової комунікації.

Висновки. Проведене дослідження доводить, що цифровізація юридичного діловодства в Україні є не лише технічним оновленням, а комплексною трансформацією, яка охоплює правові, організаційні та соціальні аспекти. Перехід на електронний документообіг із використанням кваліфікованого електронного підпису створює

передумови для підвищення ефективності управління, мінімізації корупційних ризиків та спрощення взаємодії між учасниками правових відносин. Водночас зберігаються певні виклики, зокрема правова невизначеність у застосуванні удосконалених і простих електронних підписів, відсутність уніфікованих рішень для довгострокового архівування та загрози кібербезпеці. Гармонізація законодавства з регламентом eIDAS, впровадження сучасних технічних стандартів і розвиток

систем захисту інформації є ключовими напрямками подальшого розвитку. Особливу увагу слід приділити подоланню людського фактора через освітні програми та формування довіри до електронних інструментів. Лише інтегрований підхід, що поєднує правові реформи, технічні інновації та організаційні зміни, здатний забезпечити сталу та безпечну цифрову трансформацію юридичного діловодства в Україні.

Література:

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 11.07.2025).
2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р : станом на 17 верес. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-r#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
3. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV : станом на 1 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
4. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII : станом на 18 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
5. Головні переваги використання системи електронного документообігу для роботи організації – IT-компанія SL Global Service. *IT-компанія SL Global Service – IT-компанія SL Global Service*. URL: <https://www.sgs4business.com/news/holovni-perevahy-vykorystannia-sistemy-elektronnoho-dokumentuobihu-dlia-roboty-orhanizatsii.html> (дата звернення: 14.07.2025).
6. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-r#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
7. Запитання. *Державні послуги онлайн*. Дія. URL: <https://diia.gov.ua/faq/8> (дата звернення: 14.07.2025).
8. Постанова від 28.12.2019 у справі № 922/788/19. Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду. *Опендатабот*. URL: <https://opendatobot.ua/court/86717260-5407e61a0696595c0032abb55bd810e9> (дата звернення: 14.07.2025).
9. Чим КЕП відрізняється від УЕП і чому ми їх плутаємо - Deals – майбутнє документообігу. *Deals – майбутнє документообігу*. URL: <https://dealssign.com/blog/chim-kep-vidriznyayetsya-vid-uyp-i-chomu-mi-yix-plutayemo/> (дата звернення: 14.07.2025).
10. Вітвіцький С. С., Мердова О. М., Петришин Л. П., Сахно А. П., Хозлу І. К. Юридичне документознавство: навч. посібник (2-е вид., доп. та перероб.). Кропивницький : ДонДУВС, 2022. 203 с.
11. «Про прийняття та скасування національних стандартів» : Наказ від 01.07.2020 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0144774-20#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
12. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI : станом на 14 черв. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
13. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII : станом на 14 черв. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
14. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII : станом на 20 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 14.07.2025).
15. Брюховецька Н. Ю., Черних О. В. Індустрія 4.0 та цифровізація економіки: можливості використання зарубіжного досвіду на промислових підприємствах України. *Економіка промисловості*. 2020. № 2. С. 116-132.
16. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 910/2014 від 23 липня 2014 року про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку та про скасування Директиви 1999/93/ЄС : Регламент Європ. Союзу від 23.07.2014 № 910/2014 : станом на 18 жовт. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-14#Text (дата звернення: 14.07.2025).
17. Роз'яснення законодавства у сфері ЕДП. *Центральний засвідчувальний орган*. URL: <https://czo.gov.ua/edp-legislation-clarification?id=7> (дата звернення: 14.07.2025).
18. Олександра Кознова. Електронний документообіг: на які ризики зважати та як їх мінімізувати Бізнес. *Останні новини бізнесу України*. URL: https://biz.ligazakon.net/analitycs/200150_elektronniy-dokumentuobg-na-yak-riziki-zvazhati-ta-yak-kh-mnmzuvati (дата звернення: 14.07.2025).
19. Корольок Т., Кравчук Н., Карп І. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. Т. 67. № 6. С. 79-89.

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy: vid 28.06.1996 № 254к/96-VR : stanom na 1 sich. 2020 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-VR#Text> (accessed: 11.07.2025).
2. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii: Rozporyadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 17.01.2018 № 67-r : stanom na 17 veres. 2020 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text> (accessed: 14.07.2025).
3. Pro elektronni dokumenty ta elektronni dokumentoobih: Zakon Ukrainy vid 22.05.2003 № 851-IV : stanom na 1 sich. 2024 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (accessed: 14.07.2025).
4. Pro elektronni dovirchi posluhy: Zakon Ukrainy vid 05.10.2017 № 2155-VIII : stanom na 18 hrud. 2024 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (accessed: 14.07.2025).
5. Hlovi perevahy vykorystannia systemy elektronnoho dokumentoobihu dla roboty orhanizatsii – *IT-kompaniia SL Global Service*. URL: <https://www.sgs4business.com/news/holovni-perevahy-vykorystannia-systemy-elektronnoho-dokumentoobihu-dla-roboty-orhanizatsii.html> (accessed: 14.07.2025).
6. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiynoyi diyalnosti na period do 2030 roku: Rozporyadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 10.07.2019 № 526-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text> (accessed: 14.07.2025).
7. Zapytannia. *Derzhavni posluhy online*. Diia. URL: <https://diia.gov.ua/faq/8> (accessed: 14.07.2025).
8. Postanova vid 28.12.2019 u spravi № 922/788/19. Kasatsiynyy hospodarskyy sud u skladi Verkhovnoho Sudu. *Opendatabot*. URL: <https://opendatabot.ua/court/86717260-5407e61a0696595c0032abb55bd810e9> (accessed: 14.07.2025).
9. Chim KEP vidriznyayetsia vid UEP i chomu my yikh plutaemo – *Deals*. URL: <https://dealssign.com/blog/chim-kep-vidriznyayetsia-vid-uep-i-chomu-mi-yix-plutayemo/> (accessed: 14.07.2025).
10. Vitvitskyi S. S., Merdova O. M., Petryshyn L. P., Sakhno A. P., Khozlu I. K. Yurydychne dokumentoznavstvo: navch. posibnyk (2-e vyd., dop. ta pererob.). Kropyvnytskyi: DonDUVS, 2022. 203 p.
11. Pro pryiniattia ta skasuvannia natsionalnykh standartiv: Nakaz vid 01.07.2020 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0144774-20#Text> (accessed: 14.07.2025).
12. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 № 2297-VI : stanom na 14 cherv. 2025 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (accessed: 14.07.2025).
13. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 № 2657-XII : stanom na 14 cherv. 2025 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (accessed: 14.07.2025).
14. Pro osnovni zasady zabezpechennia kyberbezpeky Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.10.2017 № 2163-VIII : stanom na 20 kvit. 2025 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (accessed: 14.07.2025).
15. Briukhovetska N. Yu., Chernykh O. V. Industriia 4.0 ta tsyfrovizatsiia ekonomiky: mozhlyvosti vykorystannia zarubizhnogo dosvidu na promyslovykh pidpriemstvakh Ukrainy. *Ekonomika promyslovosti*. 2020. No 2. P. 116–132.
16. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 910/2014 від 23.07.2014 про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних трансакцій на внутрішньому ринку та про скасування Директиви 1999/93/ЄС : станом на 18 жовт. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-14#Text (accessed: 14.07.2025).
17. Roz'iasnennia zakonodavstva u sferi EDP. *Tsentralnyy zasvidchuvalnyy organ*. URL: <https://czo.gov.ua/edp-legislation-clarification?id=7> (accessed: 14.07.2025).
18. Koznova O. Elektronnyi dokumentoobih: na yaki ryzyky zvazhati ta yak yikh minimizuvaty. *Biznes*. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/200150_elektronniy-dokumentoobg-na-yak-riziki-zvazhati-ta-yak-kh-mnmzuvati (accessed: 14.07.2025).
19. Koroliuk T., Kravchuk N., Karp I. Stan ta tendentsii rozvytku orhanizatsii dokumentoobihu v informatsiyniy systemi upravlinnia pidpriemstvom. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. 2020. T. 67. No 6. P. 79–89.

Стаття надійшла до друку 22 липня 2025 року